

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
<http://edu.bas.bg>

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

Основна информация:

Име на курса: 9.1.4. „Разработване, управление и отчитане на научноизследователски проекти”

Лектор: доц. д-р Даниела Венциславова Георгиева

Телефон: +359886861881

Имейл: d.georgieva@iki.bas.bg; danielagr999@gmail.com

Хорариум: 30 учебни часа

Анотация:

Специализираният курс „Разработване, управление и отчитане на научноизследователски проекти“ има за цел да осигури на докторантите систематизирани знания и практически умения, необходими за ефективното разработване, управление и отчитане на научноизследователски проекти, финансирани от националния и европейския бюджети. Курсът включва теми, свързани със същността на финансиранята, ролята и функциите на бюджета на ЕС, като основополагащо начало на възможностите за получаване на субсидии и подкрепа от Съюза, както и специфични особености при фундаменталните научни проекти, финансирани от Фонд „Научни изследвания“. Разглеждат се въпроси относно етапите на разработване, кандидатстване, управление и отчитане на проекти, финансирани със средства от националния бюджет, европейските фондове и рамкови програми. Фокус е поставен върху допустимостта на разходите и процедурите за отчетност, както и изискванията за визуализация и разпространение на научните резултати.

Курсът е подходящ за докторанти от различни научни области, които желаят да изградят и развият компетенции в сферата на управлението и отчитането на научни проекти.

Тематично съдържание на курса (кратко описание по теми или модули):

Тема 1: Същност, въведение и основни характеристики на научноизследователски проект.

Тема 2: Структурен подход за управление на проекти. Хоризонтална логика на проект. Жизнен цикъл на проект. Използван понятиен апарат. Използвани системи за управление и наблюдение на средствата от ЕС в България. Стъпки при подаване на проектни предложения през СУНИ, ИСУН, Системата за управление на безвъзмездните средства на Европейската Комисия и др.

Тема 3: Етапи на развитие на проектна идея – идентифициране на проблеми/потребности, формулиране на цели (общи и специфични цели), целеви групи, принципи за управление, определяне на очакваните резултати - качествени и количествени индикатори за оценка, устойчивост на проекта и възможност за мултиплициране.

Тема 4: Основни проектни дейности. Описание на дейностите. План-график на проект (Диаграма на Гант).

Тема 5: Екип на проекта. Философия на екипа. Нива на екипа. Процес на изграждане на проектния екип.

Тема 6: Бюджет на проектно предложение. Допустимост на разходите. Преки и непреки разходи. Подготовка и провеждане на процедури за избор на външни изпълнители (на основа изискванията на ЗОП, PRAG или друг приложим нормативен документ в областта).

Тема 7: Визуализация и разпространение на резултати от проектните дейности. Основни изисквания и стъпки. Видове комуникационни канали за целите на проектните дейности. Кампании за информираност и публичност на проекти.

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
<http://edu.bas.bg>

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

Тема 8: Мониторинг и контрол върху проект. Предварителен и последващ контрол. Документални проверки и проверки на място.

Тема 9: Управление на риска. План за управление на риска. Специфика на риска в проектна среда. Определяне на риска в зависимост от възможностите за контрол. Оценка на риска. Редуциране и контрол на риска.

Тема 10: Отчитане на проект. Верифициране на проектни дейности и разходи. Междинни и окончателни технически и финансови отчети.

Тема 11: Управление на средствата от Европейския съюз. Програми на ЕС за финансиране. Процедура за финансиране. Предоставяне на безвъзмездни средства и субсидии от ЕС.

Тема 12: Фонд "Научни изследвания" и неговата роля в подкрепа на фундаменталните научни изследвания. Цели, изисквания и процедури по обявени Конкурси за финансиране на фундаментални научни изследвания. Цели, изисквания и процедури по обявени Конкурси за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти.

Тем 13: Разработка, представяне и защита на курсов проект.

Форми на обучение и оценяване:

Преподаването на дисциплината „Разработване, управление и отчитане на научноизследователски проекти“ се осъществява чрез комбиниран (хибриден) подход, който включва присъствени занятия в Института за икономически изследвания при БАН и онлайн обучение. *Основните методи на преподаване са:*

- Лекционни занятия – Представяне на теоретични концепции, анализ на нормативната рамка и разглеждане на реални казуси, свързани с финансирането на научни изследвания от национални и европейски източници. Лекциите включват използване на мултимедийни презентации, интерактивни диаграми и актуални примери от практиката.
- Практически упражнения – Докторантите ще имат възможност да работят по разработване на проектни предложения, структуриране на бюджети и подготовка на документация за кандидатстване по конкурси на Фонд „Научни изследвания“ и европейски рамкови програми.
- Казуси и дискусии – Анализ и обсъждане на реални научноизследователски проекти, тяхното управление, предизвикателства при изпълнението им и процедури за отчетност.
- Самостоятелна работа – Включва проучване на научна литература, анализ на ръководства за кандидатстване по проектни конкурси, изготвяне на курсов проект и подготовка на презентация за неговата защита.

Форми на извън аудиторна заетост на докторантите са:

- Проучване на научна литература по темата на курса, ръководства за кандидатстване по отворени покани за подаване на проектни предложения, нормативна уредба в областта;
- Разработване на курсов проект, зададен от преподавателя;
- Разработване на презентация за представянето и защитата на курсовия проект.

Тази стратегия гарантира интерактивно и практически ориентирано обучение, което ще позволи на докторантите не само да придобият теоретични знания, но и да развият ключови умения за успешното управление на научни проекти.

За успешно завършен курс се счита средноаритметична оценка от разработения курсов проект и неговото представяне и защита.

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
<http://edu.bas.bg>

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

Компетентности, придобити в резултат на обучението (3-5 точки):

Успешно завършилите курса докторанти ще:

- Разбират принципите и изискванията за разработване на проектни предложения и логическите връзки между целите, дейностите и очакваните резултати.
- Овладеят подходящи методи за мониторинг, оценка и управление на риска в рамките на проектен жизнен цикъл.
- Усвоят ключовите аспекти на финансовото планиране, разходооправдателните документи и отчетността по проекти.
- Ще имат необходимите знания за целите на визуализацията, разпространението на резултати от проектните дейности и сключването на договори с външни изпълнители.
- Бъдат подготвени самостоятелно да управляват и отчитат научноизследователски проект, финансиран от националния или европейски бюджети.

Литература:

Основна литература и литературни източници:

1. Георгиева, В. Д. (2024). Финансови аспекти при управлението на европейски и национални проекти, Издателство на Международно висше бизнес училище, стр. 120, ISBN: 978-619-7610-19-2 (CD)
2. Александрова, Св. (2021). Европейско финансиране и управление на проекти, ИК-УНСС.
3. Георгиева, Д. (2019). Счетоводно отчитане на разходи за иновационни проекти (основен курс за несчетоводители), МВБУ, Ботевград, стр. 168, ISBN 978-954-9432-90-9 (CD).
4. Шикова, Ин. (2015). Европейски фондове, програми, проекти 2014 – 2020, изд. РИК Минерва.
5. Закон за управление на средствата от европейските фондове при споделено управление.
6. PMI, Ръководство за система от знания за управление на проекти (PMBOK) (A Guide for the Project Management Body of Knowledge) - [https://ibimone.com/PMBOK%207th%20Edition%20\(iBIMOne.com\).pdf](https://ibimone.com/PMBOK%207th%20Edition%20(iBIMOne.com).pdf)
7. Единен информационен портал на европейските структурни и инвестиционни фондове - <https://www.eufunds.bg/bg>
8. Официален сайт на Европейската комисия - https://ec.europa.eu/info/funding-tenders_bg
9. Официален сайт на Фонд „Научни изследвания“ - <https://bnsf.bg/wps/portal/fond-izsledvaniq/implementation-and-reporting/otchitane>
10. Официален сайт на Министерство на финансите, Изпълнителна агенция "Одит на средствата от Европейския съюз", <https://aeuf.minfin.bg/bg/25>
11. Закон за обществените поръчки

Допълнителна литература:

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
<http://edu.bas.bg>

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

1. Авторски колектив, Иновациите Европейски, национални и регионални политики, Фондация „Приложни изследвания и комуникации“, С., 2008
2. Авторски колектив, Иновациите политика и практика, Фондация „Приложни изследвания и комуникации“, С., 2004
3. Михайлова- Големинова, С. (2018). Контрол за законност на управлението на средствата от европейските структурни и инвестиционни фондове - 10 години по-късно, Общество и право, брой:2, 2018, стр. 3-21, ISSN (print): 0204-85-23
4. Михайлова-Големинова, С. (2018). Финансови корекции по проекти съфинансирани от ЕСИФ, „Икономически и социални алтернативи”, брой: 2, стр. 88-93, ISSN (print):1314-6556
5. Михайлова-Големинова, С. (2013). Държавни органи за управление и контрол в системата на публичните средства от Структурните и Кохезионния фондове на Европейския съюз., Норма, стр. 34-58, ISSN (print): 1314-5126
6. Ценова Л., Д. Георгиева. (2014). Роля на седма рамкова програма за стимулиране на научноизследователската дейност на организациите с нестопанска цел, Икономиката на България и Европейския съюз – съвременни предизвикателства и подходи за решения, УНСС, С., с.132 – 139, ISBN 978-954-8590-29-7
7. Желев, Ив., Христова, С. (2015). Европейски фондове и проекти (ръководство). Варна: Наука и икономика

Допълнителна информация (по желание) (например: специални изисквания, лабораторно оборудване, предварителни знания):

• **Необходими изучавани предходни учебни дисциплини:** знания по английски език и преминал курс по методология на научните изследвания нямат задължителен характер, но биха улеснили усвояването на материала.

• **Необходими материални и технически ресурси за преподаване на дисциплината:** Бяла дъска и маркери, компютър с интернет връзка, камера и инсталирани Microsoft office пакет, мултимедия.